

Tas Latweeschu Draungs.

1844. 5. Oktoper.

40ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburges. Ne fenn usgahje Kurfes gubbermentē, Staro-Oskolskes aprinkī, blehdī, to Kreewu ūbirgeru Zākaw Bakarew, kas līhds ar sawu seeru Olga, un sawu dehlū Afanossi, no kappara, alwas un zinkes taisija teeku naudu, un prohtī: Spanieru dālderus ar to gadda-skaitli 1816 un fudraba rubkus ar to gadda-skaitli 1824. Lai winna leeka nauda jo labbaki iskattotees kā taisna wezja, winsch katru gabbalu papreksch eesmehreja ar pelnem un meddu, pirms to, few eeksch bozdehm fo pirkdams, isdewe. Un us tohdu wihsī wiinam gan jau daschā weetā, tā patt Kurfes gubbermentē, kā zītās mollās tur apkahrt, laimejahs labbu teesu no sawas leekas naudas isdoht. — Bet ka nu wairs ne weens zilweks ne peewilcojs, bet labbi sargatohs no schahs wiltibas, Peterburges polzeijs scho siānu fluddinaja wiſſeim.

Is Rīgēs. 28tā Juhli, nakti, nahze leela laiwa, ar meescheem peelahdetā, un ar diweem wihtreem Jan Steinert un Ans Lussi, us augschu un no-en-kurejabs. Ziti laiweeki leezina: eshoft kahds juhmallas laiweeks schat laiwa seh-gelejis wiſſu, to no enkura gruhdis wakā, un tad paſuma wehſch un straume to no Daugawas grihwes dīnnuſchi juheā, kur laikam laiwa gohjuſe dibbinā un tee wihsī wiňās nahwi atradduschi. Līhds schim laikam gan jau kaut kur juhmallā to no-flikuschu wihtu meefas buhs atradduschijs, bet wehl ne pee kahdas teefas siāna pahr to nahkuſe, un mihti raddi ne warr apmeerinatees. Tapehz mehs sawus laſſicajus luhdsam, kad wiinam kahda ūaidra siāna pahr weenu tolohtru noscheem 28tā Juhli juheā eedsihtceem wihtreem buhtu, mums mihligi, jo drihsak' jo labbak', siānu loist. Pahr Jan Steinert mehs tik siānam schahs sihmes usdoht; wiinam bikkis un kamsohlis līr bijuschi no sehgel-drahnas, Kreewu sahbakas, mella bohde-wadmalas weste un ah-das traħgbantes jeb lenzes.

Is Mōskawas. Kad tur pehrnajā gaddā ammatneeki un fabriķanti sawus labbakus darbus fanesse un raudsīšanas deht eeksch sawadahm istabahm iſlifke, tad arri weena ūemne ēže atnahze un weenu labbu ūenās pulksteni jeb stundurahdit aju atnesse, fo winna patte bija taisijuſe. Par to wiānai scho gaddu no teefas pusses dewe sawadu gohda-dahwanu.

Wehl is Kreewu semmes. Wezzös laikös, kad eeksch daschahm leetahm
 gilwekeem masak' gudrivas bija, ne kā taggad, tad tiggeja gitcas mallas, ka pehrkon a
 padebbe schus warroht aisdift, kad is leeolem gabaleem schaujoht, woi ar
 basnizas jeb gitteem leeolem pulksteem swannoht. Bet schinni wassarā eeksch Kaluh-
 gas-pilsfehtas flaidri parahdijahs, ka swannischana to tok ne eefpe hjoht. Jo
 tur stā August, pulksten' 9 wakkara, kad nu patt eeksch Kreewu basnizas maktigi
 swannijsa, usnahze stips pehrkons un sibbens eespehrahs paschā basnizas, cohra gallā,
 kur tee simagi pulksteni bija uskahrti; un tuhlin te sahze degt. Kad schkehrs-balki
 bija sadegguschi, tad pulksteni gahsahs semme, elausahs ta patt zaur grihdi, kā zaur
 oheras rahsches welwi, un nokritte us to ohtru akmina welwi, kas eeksch cohra, pahr
 tahs ee-eeschanas weetas. Kaut gan leels pulks saldatu un gitte lauschu astrehje,
 dsehst, ratschu, ne isdewahs. Gan arri jau tuhlin, kad ugguns nahze walkā, bija
 juhtijuschi pahri drohfschu wihrū degdamā cohra gallā, un scheem arri bija isdeweess,
 gitte balkus, us kurreem degdams gals pastahweja, jirst zaur, bet wiss welti! win-
 neem ratschu ne laimejahs, tohs pulkstenus un to cohri isglahbt. Ugguns wehl auge
 un ceem strahdnekeem nahzahs, ahtrumā scho bailligu weetu astah; bet beidsoht tok
 isdewahs, to basnizu paschu un winnas preeksch=istabu no ugguns isglahbt.

Is Warschawas. Juhdses tahlumā no turrenes 24tā un 28tā September
 bija leels pulks fungu un lauschu, arri pats Pohtu semmes general=gubbernaters, fa-
 nahkuschi mulschā, raudsicht, kā tur weenu jaunu itt skunstigu maschihni is-
 prohweja, kas patte labbi no plauj, un prohti: katrā stundā watrak kā $1\frac{1}{2}$
 yuhru-weetas un tik labbi pa kahrahm, ka gilweks ar rohkahm bareus ta ne warr no-
 lise. Schi maschihne irr ratsita pehz diwu gudrū Pohtu fungu mahzibahm, kurreem
 wahrdi Timinschezki un Kaschinski, kas arri irr isrehkinaufsch, ka rahda ma-
 schihne, ja weenu itt leelu patafiscu, watrak ne maksatu ne kā 5000 guldenus.

Stahsts no sillä uhdens.

(Ohta datta.)

Meers nu gan bij no eenaldeenekeem; bet ne ta stary zeema kaudim un winnu
 nahburgeem. Kreewi ne kahdu karru wairs nezehle, bet nufchee eedsihwotaji eesfahle
 sawā paschā staryā karroht. Winni zehle tahdas suhdibas, ka teefas fungem dauds
 datba ar rakstischani bija, un kaudim pascheem dauds staigaschanas un wasaschanas
 pee teefahm. Ta suhdiba winneem tahda bija: Gausas wassarās, kad kahnös awo-
 schi issikke, Kahrka-zeema ganni, kas Gaujas zeemneekeem bij nahburgi, dīnne sawus
 lohpīsus zaur Gaujneeschu teefu pahr kahdahm fanfahm nohrehm us Gauju, un pre-
 zahs, kad winnu lohpīni labbi nodsehrehs, un comeht siwim un wehscheem wehl dees-
 gan uhdens palikke. Ta winni jau fenn' laikös bij darrisjuschi, un ne weens winneem
 nebij leedsis. Bet nu Gaujneeschl winneem sahke leegt. Paschi gan tahdu prahsu
 nebuhtu usnehmujschi, bet tur bija wehweris, ar wahrdi: Reedru Mattijs, tas win-

neem tā eetelze un winnus flubbinaja. Schim Needru Mattihsim wehwera-darba ne-peetrueke, jo linni tannis gaddos bij labbi isderwuschees, bet fehstawa bij winnam dauds geeta, un stelles un pammines kā ugguni kahrsetas; tapehz winsch ilgi pee sawa darba newarreja sehdeht. Winnam par deenu kahdas desmit reises waijadseja eet luukoht, kahds wehjschs puhschoht, tā, kā buhtu dohmajis, winnam darbs effoht pee wehja-dsurnawohm, — un diwpadsmiit reises winsch gahje raudstrees, wei uhdens Gaujā pluhdis woi arkritis, ittin, kā tam kahdas pamallas buhtu bijuschas apkohpjamas. Bet pa wissam winsch bij muddigs us teefaschanahm; kur ween kahdu ahki mannijs, tur Needru Mattihs eekehrehs ar sawu rohku. Tapehz tad arri teefascha-nas winnam tik drihs nebeidsahs, kā starp Ahbraämu un Lattu.

Kad nu karsta wassarā pascham stelles islikahs geetas un nejaukas, un fehstawa tik karsta, kā newarreja wirsū sehdeht, tad winnam schehl palikke, kā Kahrkla-zeema laudis sawus lohpinus dsirdinaja ar Gaujas uhdensi. Winsch gahje pee sawa wezza nahburga Suscha Andrewa, un runnaja tam, kā ne-effoht brihw Kahrkla-zeemnee keem paht Gaujeeschu rohbescheem sawus lohpus dsicht, un kā tapehz waisagoht, win-neem aislegt. Bet wezzais Andrews bij meera wihrs, winsch pa wissam neklaufija, un kad schis pastahweja suhdoht, tad Andrews atbildeja: »Labbums tur nebuhs, bet laikam leelaka stahde, un leelakas mafkas, ne kā Kreewu karrā.« — Nu Matihs gahje pee gitteem faimneekeem. Ar scheem winnam labbak isdewahs. Winsch rohs usflubbinaja, un tee apnehmehs us Labrentschu deenu frohgā sanahk, un tur norunnaht, kā ar Kahrkla-zeema laudim teefacers. Tanni deenā wehweris pirmals nonahze frohgā, un kacru usiunnaja, fazzidams: Brahli, ko tu dohma, kad wardi minn, tad ta tschihkst; woi tu kluusu geetisi, kad tevi ar kahju minn? Kad tas nu atbildeja: Negeetischu! — tad winsch fazzija: »Nu tad tewim arri nebuhs zeest, kā rawu gruniti saminn.« Pehdig'i arri atnahze teefas preeksch-sehdetajs un uszehle us galdu sawā preekschā wezu lahti, kur wissadi teefas-papihri un grahmatas bij glabbatas. Zitti faimneeki stahweja schur tur istabā un weens ohtram pasneedse allus-kruhisi, — jo brandwihsa cobrihd' wehl nebijsa frohgōs. Wisspehdigi arri at-nahze Suschu Andrews ar diwī jeb trihs gohdigeem wihsreem; schee wezzu Andrewu bij eezechfuchi wahgōs, un bij arweddufuchi, lai sawu padohmu arri faktokt, jo, kas prahdig'i bija, tee sinnaja, kā wizzam labs un gudrs padohms bij. Wehweris nobij-jahs, scho redsidams, un dohmaja pee fewi: Kaut wilks winna buhtu aprihjis! — Winsch nu wisswairak zerreja us to palihgu, ko-scho reis bij lihds panehmis un ap-polsch benka paslehpis. Schis palihgs deesgan spehjigs, wisseem prahtru grohsicht. Wehweris to bij dabbujis Nihgā no kahda opterkerka funga; — muhsu laikōs to katra frohgā warr dabbuht. Tapehz arri frohgōs tik dauds kauna leetas noteek. Tas tahds gars bij, kas lehns un meerigs rohdijahs, kad buttelē eeslehgts, bet tik ko lauschu galvā bij eegahjis, tas plohsijahs neganti un wissu zilweka prahtru aplam pahrgrohsija. Ar wahrdi faktokt, tas bija sillais uhdens, kā cobrihd' to nosauze, jeb pehj muhsu wallodas: brandwihsns. Wehweris pats jau bija prohwejis. Kad sillu uhdensi dsehre, tad tam wissa pasaule parahdisjahs ziccaða; winna stelles, winna fir-

diga seewa, winna parahdi, tas wiss winnam nebij ne kas, bet to teefaschanohs ar Kahrka = zeema taudim, to wiensch newarreja no sawa prahtha ismest. Kad nu schis silla's uhdens pascham firdi us karru flubbinaja, tad wiensch zerreja, ka laikam gitam arri ne=eeprichts meera dohmas; tapehz wiensch scho uhdemi bij lihds panehmits. Apreekeris, pee ka to virke, arri jau winnam fazzija: »Es sawu galwu dohdu lihlam kas scho uhdemi dsers, tas labbak' trihs, ne ka weenu teefaschanu usfahks; un kad laudis scho garru eenehmuschi, tad labbak' lai wiameem kaku norauj, ne ka tee buhtu meern derrejuschti.« Kamehr preekschneeks wehl sawas weggas grahmatas zillaja, wehweris jau iswilke sawu butteli un eesahke wiſſeem weeſeem, weenam peh̄ ohra, weenu, diwi, trihs glahses no sawa silla uhdens doh. Wezzais Andreis ween nedehre, sawu kahju deht, bet drusku pasmelkejis, glahsi atkal atdewe. Ne zif ilgi, tad jau arri tahds lehrums un tahds trohfnis zehlehs, ka wairs newarreja sawu paschu wahrdi dsirdeht. Wissi us reises runnaja, wissi bij tif drohſchi un tif gudri palikkuschi, ka buhtu dohmajs: pats wels winnus skohlejs. Kahrka = zeemneekeem ne ween zeltu gribbeja leegt zaur saweem rohbescheem, bet tihi gallu gribbeja darrish.

Us reises krohdsineeka meltina, zaur lohgu flattidamees, sakka: Redi, teht, kahdi reisneeki tur nahk. Krohdsineeks, peegahjs, redseja diwi wihrus ar sigrū un kum-melu preeksch wahgeem, un ar peegi gohtineem. Schee, preeksch durwim apstahus-schees, prassija, wof warroht weetas dabbuht few pascheem un saweem lohpeem. Krohdsineeks atbildeja: Kapehz ne? un wiameem rahdija, kur wahgus un sigrus lukt, un poschus eewedde krohga istabā. Weens no scheem reisneekem bija saldatu wirsneeks, to warreja redseht pee winna leelahm uhſim, un laikam no karra deenesta aclaists us mahjahm gohje; ohrs winnam fullainis. Kamehr schis winna fullainis wehl leetas apkohpe, tad tas wirsneeks nosehdehs paschā galda gallā, un fozzija: »Jums sche laikam kahda farunnaschana sawā starpā; ne bihstetees wiſ no mannis, bet turreet sawas runnas, ka juhs sinneet; jo es arri dasch'brihd esmu klahit bijis, kad mehs wirsneeki karka = laikds farunnajamees, un dasch'brihd labbu padohmu esmu dsirdejs. War buht, es jums pee juhs runnahm wehl warreschu palihdseht.« — Bet wehwerls bij palizzis ka mehms, un arri zitti nesinnoja wairs ne kahdu drohſchu wahrdi runnahrt. Ar wahrdi falkoht, tur ta bij, ka behrnu skohlā, kad behrneem us reises mahzitajs nejauschti usnahk. — Kad wirsneeks fneedsehs ar sawu rohku peh̄ brandwihsa butelles, kas galbā bij nolista, un wehwers jau dohmaja, ka no ta dserschoht. Bet ne; — wiensch to noliske sawā preekschā, un ta sahka runnatees: Woi schis wella-dsch-reens arri jau pee jums atnahjis, kas tifke nolahdehts, pirms ka zilweka mehle pirmu lohfist bij baudijusi? Us scho wahrdi wissi tuwak' peenahze klahit, un wiensch wiameem ta slahstija, ka mehs us preekschu dsirdejs.

P—p.—

Lihds 4. Oktober pee Mihges irr atmahkuschi 1443 luggi un aibraukuschi 1242.

Brihw drikkieht. No Widsemmes General-gubbernemente pusses: Dr. C. E. Vapierſy.